

पार्वणी Inscr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 32, 10. चलत्पर्वणी मही HARIV. 4282. Nicht klar ist die Bedeutung des Wortes an den beiden folgenden Stellen: पर्व चैव चतुर्विंश (die 24te, letzte Monatshälfte?) तदा सूर्यमुपस्थितम् MBH. 3, 14271. रराज राजव्रतनीयकर्मा यथैकपर्वी रुचिरैक-मृङ्गः 4, 2088. Nach den Lexicographen = तिथिभेद, तिथिविशेष AK. 3, 4, 124. H. an. = दर्शप्रतिपत्संधिः H. an. MED. = पञ्चदशी H. 148. = विषुवादि TRIK. 3, 3, 246. H. an. MED. = क्षण, मत्, उत्सव Festtag AK. H. an. MED. ЧАБДАК. im ÇKDR. (nach dieser Aut. a moment bei WILS.). = लक्षणात्तर H. an. MED. the moment of the sun's entering a new sign WILS. = प्रस्ताव TRIK. H. an. MED. opportunity, occasion WILS. — Vgl. अयवक, अयवन्, ऊर्ह, कङ्क, तनु, वि, वृष, शत, सु, सोम.

पर्वपुष्पी (पर्वन् + पुष्प) f. *Tiaridium indicum* Lehm. (नागदत्ती) ЧАБДАК. und RATNAM. im ÇKDR. पुष्पिका dass. NIGH. PR.

पर्वपूर्णाता (पर्वन् + पू) f. = सभार, आयोजन Zubereitungen (zu einem Feste) BHÜNIPR. im ÇKDR.

पर्वभेद s. u. भेद.

पर्वमूल (पर्वन् + मूल) n. der Moment, wo der 14te und 15te Tag eines Halbmonats zusammenstossen, H. 148.

पर्वमला (wie eben) f. eine best. Pflanze, = श्रेता RĪGĀN. im ÇKDR.

पर्वयानि (पर्वन् + यानि) adj. aus Knoten hervorschiessend: पर्वयानय इत्थाद्याः H. 1200.

पर्वरीण 1) m. a) = पार्वतरस. — b) = गर्व. — c) = मारुत. — d) = पर्वाशिरा. — e) = मृतक (n.). — f) = द्यूतकम्बल. — g) पत्तचूर्णारस. — 2) n. = पर्वन् ЧАБДАР. im ÇKDR. — Vgl. पररीण, पररीण.

पर्वरूह (पर्वन् + रूह) m. (nom. °रुड्) Granatbaum TRIK. 2, 4, 19.

पर्ववल्गु adj. von पर्वन्, zur Erkl. von पर्वत NIR. 1, 20.

पर्ववल्ली (पर्वन् + वल्) f. eine Art DŪRVĀ (ग्रन्थिहर्वा, मालाहर्वा) RĪGĀN. im ÇKDR.

पर्वशर्करक (पर्वन् + शर्करा) m. N. pr. eines Mannes RĪGĀ-TAR. 7, 81.

पर्वशैस (von पर्वन्) adv. gliedweise, stückweise: कर्तुं zerstückeln RV. 1, 37, 6. वि पर्वशशकृत् गार्मिवासिः 10, 79, 6. वि वृत्रं पर्वशो रुजन् 8, 6, 13. सं वञ्चं पर्वशो द्युः 7, 22. वि वृत्रं पर्वशो ययुर्वि पर्वतो अराजिनः 23. पर्वस m. und पर्वसी f. Nn. pr. VP. 82, N. 2.

पर्वसंधि (पर्वन् + संधि) m. die Zeit des Mondwechsels MBH. 3, 11647. 11872. समुद्रवेगानिव पर्वसंधिषु HARIV. 13983. सैकिकेयो यदा राहुर्मसते पर्वसंधियु (so v. a. zur Zeit des Vollmonds) JAMA im ÇKDR. Nach AK.

1.1. 8, 7 und H. 149 = प्रतिपत्पञ्चदश्यापदत्तरम्.

पर्ववधि (पर्वन् + वधि) m. = परग्रन्थि HAR. 207.

पर्वस्फोट (पर्वन् + स्फोट) m. eine best. Bewegung der Finger (die bei guter Haltung vermieden werden soll): उच्चैः प्रकसनं कासं क्षीवनं कुत्सनं तथा। जम्भणं गात्रभङ्गं च पर्वस्फोटं च वर्जयेत् || KĀM. NITIS. 3, 28.

पर्विणी (von पर्वन्) f. Festtag: परिकासपुरे चक्रे स्थिरा गुर्वी स पर्विणीम् (so trennen wir) RĪGĀ-TAR. 4, 242. — Vgl. पर्वणी.

पर्वित m. = पर्वत ein best. Fisch ЧАБДАР. im ÇKDR.

पर्वेश (पर्वन् + ईश) m. der Regent eines astronomischen Knotens VARĀH. BH. S. 3, 19.

पर्वशील m. Einsenkung, Abgrund, Kluft: गिर्येश्विनि जिह्वते पर्वीनासो नन्यमानाः। पर्वताश्चिनि वैमिरे die Höhen senken sich, als wären sie

Tiefen; die Berge bücken sich RV. 8, 7, 34. तपुर्वधिभिर्जोरेभिर्त्रिणो नि पर्वीनि विध्यतं यत्तु निस्वरम् schleudert sie in Abgründe 7, 104, 5. पर्वी-ऋविन्ऋ पत्सिरे यत्पर्वीनि पराभूतम् (वसु) 8, 45, 41. Nach NIGH. 1, 10 Wolke. Wohl desselben Ursprungs wie पर्व.

1. पर्वु UṆĀDIS. 3, 27. 1) f. Rippe NIR. 4, 3. COLEBR. und LOIS. zu AK. 2, 6, 2, 20. AV. 9, 7, 6. 10, 9, 20. 11, 3, 12. ÇAT. BR. 8, 6, 2, 10. 10, 6, 4, 1. 12, 3, 4, 6. TS. 7, 3, 25, 1. SHADY. DR. 1, 3. KĀTH. 31, 1. Accent eines adj. comp. auf पर्वु mit vorangehender praep. P. 6, 2, 177. Vgl. पार्ष, अतः-पार्ष्य, पृष्टि, φάλαγγς (CURTIUS, Griech. Etym. I, 138). — 2) f. ein gebogenes Messer, Hippe, Sichel, falx AV. 12, 3, 31. प्रपच्छ पर्वमिति र्भा-राराय दात्रं प्रपच्छति KAUC. 1. 8. 61. In AV. 7, 28, 1 hat der Text fälschlich परप्सु, was nach TS. 3, 2, 4, 1 zu verbessern ist; eben so zeigt das Metrum, dass in ÇAT. BR. 14, 9, 4, 26 und ÂÇV. GRJ. 1, 15 पर्वु st. परप्सु stehen sollte. — 3) f. nach NIR. 4, 6 die Seitenwände einer Cisterne in RV. 1, 103, 8. Diese Bed. scheint der Legende angepasst zu sein; ausserdem würde die Bed. 1. passen. — 4) f. N. pr. eines Weibes: पर्वुर्कु नाम मानवी साकं संसूय विंशतिम् RV. 10, 86, 23. eine Fürstin aus dem Stamme der Pārçava P. 4, 1, 177, Vartt. 2. — 5) m. N. pr. eines Mannes RV. 8, 6, 46. pl. N. pr. eines Kriegerstammes P. 5, 3, 117; vgl. पारशव. — Dieses Wort und पर्वीन weisen auf eine Wurzel पर्व् mit der Bed. etnbiegen, krümmen zurück.

2. पर्वु m. = परप्सु Beil, Axt TRIK. 2, 8, 55. H. 786. UGĀVAL. zu UṆĀDIS. 1, 34. HARIV. 3870. R. 3, 28, 24.

पर्वुका (von 1. पर्वु) f. Rippe AK. 2, 6, 2, 20. 3, 3, 42. H. 627. SUR. 1, 100, 13. 2, 29, 1.

पर्वुपाणि (2. पर्वु + पा) m. Bein. Gaṇeca's H. 207. — Vgl. परप्सुधर. पर्वुमय (von 1. पर्वु) adj. hippenartig NIR. 4, 3.

पर्वुराम m. = परप्सुराम ЧАБДАР. im ÇKDR.

पर्वुल adj. von पर्वु (पर्वु im gaṇa) gaṇa सिध्मादि zu P. 5, 2, 97. Oder ist etwa पर्वु im gaṇa zu lesen und पर्वुल zu bilden?

पर्वुध m. = परश्चय Beil, Axt H. 786. GĀTĀDH. im ÇKDR.

पर्व (पर्व), पर्वति besprengen; verletzen, beschädigen; quälen; geben DHĀTUP. 17, 55. पर्व, पर्वते v. l. für वर्ष nass werden 16, 12. पर्वति पयसा पटः DURGAD. bei WEST. — GOBH. 3, 3, 15 findet man विद्युत्स्तनयित्पु-पितेषु bei Blitz, Donner und Regen. Viell. fehlerhaft für पुपितेषु. Vgl. पृषत्तु und पृष्ट.

पर्व m. (auf die Tenne gestreute) Büschel oder Garben: खले न पर्वान्प्र-ति कृन्मि भूरि RV. 10, 48, 7. NIR. 3, 10.

पर्वणि (von 2. पर्व) adj. überführend: नौ RV. 1, 131, 2.

पर्वद् f. = परिषद् Versammlung KĀNDRA bei UGĀVAL. zu UṆĀDIS. 1, 129. H. 481. PĀR. GRJ. 3, 13. P. 5, 2, 112, v. l. चलरो वेदधर्मज्ञाः पर्वत्तु JĀGĀ. 1, 9, 3, 301. Verz. d. B. H. No. 1149. चतसृणां पर्वदाम् BURN. INTR. 279, N. 1. इन्द्रस्य H. 178. द्विज° RĪGĀ-TAR. 1, 87, 3, 170. भूतपर्वदिः BHĀG. P. 3, 14, 23. पर्वदीर् in der Versammlung —, in der Gesellschaft schüchtern VARĀH. BH. S. 2, Anf. — Vgl. पार्षद.

पर्वद्वलं = परिषदल von einer Versammlung umgeben P. 5, 2, 112, v. l. राजन् Sch. Versammlungen darbietend: आश्रमान् BHAṬṬ. 4, 12, v. l. m. Mitglied einer Versammlung ЧАБДАР. im ÇKDR.